

Gaffelwaterjuffer *Coenagrion scitulum*

Verspreiding en trend

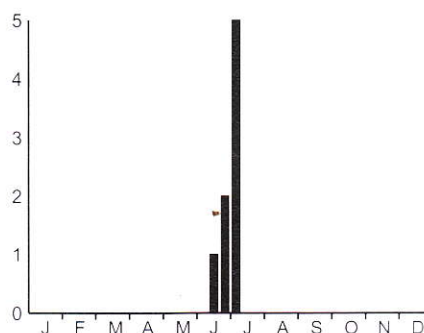
Lang hebben we er niet op moeten wachten sinds de eerste libellenkenners (DIJKSTRA & KALKMAN, 1998) voorzichtig opperden dat de Gaffelwaterjuffer wellicht binnenkort in Nederland te zien zou zijn. Kees Goudsmits was de eerste die deze soort verwelkomde, toen hij in een voormalige zandgroeve in Venlo een mannetje ving (GOUDSMITS, 2003). Ondanks vele bezoeken van libellenliefhebbers aan deze groeve kon de Gaffelwaterjuffer in de jaren daarna niet meer worden teruggevonden zodat wel vaststaat dat hier geen succesvolle voortplanting is geweest. Het duurde niet lang tot er toch een populatie werd gevonden. Bij Cadzand-Bad, op vrijwel gelijke hoogte met Venlo maar wel aan de andere kant van Nederland, werden in 2006 en 2007 meerdere dieren inclusief een aantal tandems gevonden. De waarneming bij Cadzand-Bad sluit aan bij de opmars van de Gaffelwaterjuffer langs de Belgische kust. Het zuidelijke karakter van de Gaffelwaterjuffer en de plek wordt nog eens benadrukt door het gezang van meerdere Cetti's zangers (*Cettia cetti*) vanuit de struiken rondom de vindplaats.

Biotoop

De Gaffelwaterjuffer vliegt bij Cadzand bij ondiepe plasjes en poelen op de overgang van duinen naar het binnenland. Het is zeer waarschijnlijk dat de Gaffelwaterjuffer op meer plekken langs de kust en in Zuid-Nederland te vinden is. Kijk dan vooral op natuurontwikkelingslocaties, langzaam doorstroomde

Verspreiding 1990-1997 (cirkel), 1998-2007 (stip).
Distribution 1990-1997 (circle), 1998-2007 (dot).

Vliegtijd 1998-2007.
Flight period 1998-2007.

slootjes, ondiepe duinplasjes, zonovergoten kwelmoerasjes en in lekker warme zand- en grindgroeven.

Naast de Gaffelwaterjuffer is er ook nog een kleine kans om de Vogelwaterjuffer (*Coenagrion ornatum*) nieuw voor Nederland te vinden (KETELAAR *et al.*, 2000) of de Mercuriuswaterjuffer (*Coenagrion mercuriale*) terug te vinden (Vliegenthart & Termaat, 2001). Naar beide soorten kan het beste gezocht worden in kleine tot zeer kleine beekjes met veel Kleine water-eppe in Oost- en Zuid-Nederland.

Foto: J. Hermans

Gaffelwaterjuffer *Coenagrion scitulum*.